

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 10 Aprilie st. v.

Sînt acum câțiva ani la Deva, ca în alte orașe ale Ardealului, Românii au ținut adunări, ca împreună să stăruască contra introducerii în scolile române a limbii maghiare ca obiect obligat.

S'au ținut în această adunare discursuri și s'a primit o rezoluțiune, și de sine se înțelege, că nici discursurile, nici rezoluțiunea nu puteau să fie pe gustul concetățenilor nostri maghiari.

Deva este un orașel neînsemnat, capitala unui district curat românesc, încât afară de funcționarii publici și în genere de emisarii puterii publice, numai pe ici pe colo se mai găsește și câte un Maghiar cu pozițiune independentă prin orașelele lui.

Maghiarii din Ardeal în genere, mai ales însă cei rățeciți prin ținuturile curat românesce au o deosebită înclinare de a face servicii de denuncianți. Era dar' peste puțină, ca în Deva Românii să se adune și să se sfătuească între dînșii, fărăca ei să fie denunțiați drept nisce răsvrătitori.

Și astădată ei s'au adunat, au discutat, au luat o hotărîre, apoi s'au despărțit și în timp de o oară s'au depărtat în cea mai bună rîndueală: cu toate aceste procurorul reg. ung. a tras în judecată pe doi dintre fruntașii lor, pe părintele protopop Ioan Papiu și pe dl avocat Dr. Avram Tincu.

Acușatii au făcut recurs și abia acum, după mai mulți ani de zile, procesul a ajuns la pertractarea lui finală, despre care am început în numărul de ieri o dare de seamă.

Acusat este acum singur dl Dr. Avram Tincu, deoarece Curia s'a pronunțat, că contra părintelui Papiu nu este întemeiată urmărirea.

Ce va să dică acest proces?

Din pertractarea finală ne încredințăm, că adunarea s'a ținut spre a se lua o hotărîre față cu un proiect de lege, nu față cu o lege, adică singură participarea la adunare nu poate constitui o faptă supusă penalității.

Se susține însă, că d-l Dr. A. Tincu a ținut în acea adunare un discurs agitator.

Se constată însă, că oamenii nu s'au agitat, ci s'au despărțit în cea mai bună ordine.

Se susține dar', că voia să agiteze, că avea intențiunea de a agita.

Să admitem, că în adevăr intențiunea de a agita ea singură constituie o faptă supusă penalității, întrebarea este: cum se poate dovedi această intențiune?

De sigur numai din efectul, pe care l-au produs cuvintele rostite de orator, gesturile lui, întreaga lui atitudine.

Oamenii au însă temperamente deosebite: unii se agitează mai lesne, alții mai cu anevoie. Atîrnă dar' totul dela oamenii, la care s'a adresat oratorul.

Oratorul s'a adresat însă la Români, nisce oameni domoli din fire, chibzuiți,

cu deosebire iubitori de ordine, oameni, care cu una cu două nu-și perd sârta.

Între cei de față mai erau însă și câțiva Maghiari, oameni mai iuți la fire, mai pripiți, cărora foarte lesne le sare tandăra; la acestia oratorul nu s'a adresat; acestia nici nu sînt competenți a se pronunța, dacă discursul rostit poate ori nu să fie calificat drept unul agitator.

Căci altfel ar fi vorbit oratorul, dacă s'ar fi adresat la ei. El a vorbit cum a vorbit tocmai fiindcă scia, că oamenii, la care se adresează, nu se agitează, când cineva le vorbește așa, precum le vorbia el.

Dovadă, că ei nu s'au agitat, dovadă încă mai hotărîtoare, că ei fac mărturisirea întărită cu jurământ, că asupra lor discursul nu a produs efect agitator.

Vin însă martorii aduși pentru spri-ginirea acușării și dic: Asupra noastră discursul a produs un efect agitator.

Acesti martori însă nu sînt Români, ci Maghiari, ba ceea-ce e de tot hazul, cei mai mulți dintre dînșii recunosc, că nu prea sciu românesce, că n'au înțeles cuvintele oratorului, că au aflat înțelesul lor dela alții și că mai ales gesturile și atitudinea oratorului au produs efectul criminal asupra lor.

O admitem aceasta, ba sîntem convinși, că acestia dintre asistenți s'ar fi agitat și mai rău, dacă ar fi înțeles cuvintele oratorului. Căci dl Dr. A. Tincu este un om, care are curagiul civic de a spune adevărul asupra sentimentelor sale, și multe dintre adevărurile, pe care trebuie să le spună un Român cu conștiința curată, sînt aspre și supărătoare pentru concetățenii nostri maghiari.

Pecatul însă nu e că le spune, ci că sînt adevărate.

„Dela 1848 Ungurii au putut să învețe, — dică acusatul, — și totuși până aji n'au învățat nimic.“

Aceasta e părerea lui, și noi Românii nu ne agitam, când exprimă față cu noi această părere, fiindcă nu ne spune un lucru nou, ci ne face numai să scim, că e de părerea noastră.

„Constituțiunea maghiară e mai rea ca absolutismul“, — dică acusatul. Românii nu se agitează, când li se spune aceasta, fiindcă așa simt și ei.

„La numiri, — mai dică acusatul, — Românii nu se iau în considerare, fîispani români, pesidenți la tribunale, inspectori de scoale nu sînt.“

Românii nu se agitează nici când aceasta li se spune, fiindcă o sciu și ei.

Ceea-ce putea să-i agiteze pe Români e numai, că este adevărat ceea-ce li s'a spus, și ceea-ce îi supără pe Maghiari este, că Românii sciu și simt acest adevăr.

Care e importanța lui politică?

Dintre două una: ori e achitat acusatul, ori e condamnat.

Într'un cas întocmai ca în celalalt el nu poate să aibă pentru viața năstră publică decât urmări rele.

Dacă acusatul este achitat, a fost o lipsă de tact politic de a produce agitațiunea, în care ne aflăm astăzi și care mai ales în Deva se va menține timp îndelungat și va înăspri în grad simțit relațiunile.

Dacă acusatul e condamnat, atunci consecuența firească va fi, că agitațiunea, pe care n'a produs-o discursul rostit de dl Dr. A. Tincu, se ivesce în fața hotărîrii date de tribunal.

Într'o țeară ca a noastră nu trebuie să se facă asemenea procese.

Ceea-ce ne este nouă greu și ceea-ce ne dăm silința de a face, nu este de a agita, ci de a domoli elementele agitate, și este un lucru în adevăr straniu, când tocmai autoritățile publice vin să ne facă sarcina din ce în ce mai grea.

Dacă am voi agitațiune nu am ave decât să stăm cu mâinile încrucișate, ear' dacă am voi să profităm de agitațiunea existentă, nu am pofti, când voim să ne înțelegem între noi, drept martori pe dnii Tuhtum Szöllösy, Anton Soos, Anton Csürös ori Alex. Szöts.

Sperăm, că atât Românii, cât și Maghiarii o vor înțelege aceasta.

Tribunalul din Deva a făcut ceea-ce trebuia să facă, a achitat pe dl Dr. Avram Tincu. Cu aceasta procesul trebuie să fie terminat, și nu ne îndoim, că atât Românii vor da uitării, că unul dintre dînșii a fost denunțat și tras în judecată, cât și Maghiarii se vor mulțumi de a ne fi dovedit, că tot mai e dreptate chiar și în Deva.

Ce a fost dar' — a trecut, și se trăim mai bine de aici înainte, — dacă se poate.

C. A. Rosetti.

România este în doliu: C. A. Rosetti, unul dintre cei mai însemnați bărbați ai ei a încetat Duminecă seara din viață.

Perderea dimpreună cu statul român o simte întregul popor român, căci C. A. Rosetti n'a fost numai patriot, ci mai presus de toate un publicist, unul dintre oamenii ce ridică nivelul general al poporului, din care fac parte.

„Ieri seară, dică — „Voința națională,“ — 7 Aprilie, a încetat din viață cetățeanul C. A. Rosetti, în etate de 69 ani, fiind născut la 2 Iunie 1816.

În timp de aproape jumătate de secol el nu a încetat un singur moment de a lucra pentru regenerarea patriei sale.

În exil, ca și în țeară, a împărtășit suferințele ei; el a trăit printr'însa și pentru dînsa.

Sacrificând totul pentru scumpa sa țeară, nu a fost privațiune, pe care să nu o fi îndurat pentru dînsa; luptând alături cu cei ce își iubiau patria, încurajînd pe toți la bine, cu inima deschisă tuturor, marimimos până la sublim, el lasă un mare gol în națiune, ear' partidul liberal perde pe unul din cei ce i-a dat viața: pe învățătorul neadormit.

Durerea noastră a tuturor este și va fi nesfîrșită, căci ceea-ce perdem, nu mai putem recăpăta.

Dormi în pace părinte al patriei; lacrimile noastre și ale generațiunilor viitoare nu vor fi deajuns spre a uda țărîna

mormîntului teu și să șteargă durerea celor ce te-au cunoscut și te-au iubit.

Recunoscînta țerii, la desrobirea căreia ai luptat toată viața, va încorona pururea memoria ta, a celui mai mare cetățean român. Greu a fost drumul, pe care ai umblat; l-ai presărat la fie-care pas cu zilele tale, cu sănătatea ta; tocmai însă când ajunseși la liman, destinul te-a răpit numărîndu-ți amici, adică țerii. Din ceruri, unde sufletul teu nobil planează, privește cum o națiune întreagă te plînge; este expresiunea cea mai viuă, dar' și cea mai penibilă a inimilor sdrobite de durere.

Actele tale vor fi și pentru viitor, cum au fost pentru trecut, făclia, care va lumina națiunea.

În durerea ce simte astăzi partidul național-liberal va găsi tăria luptei și în viitor; ear' numele teu tot de drapel îi va servi.“

Testamentul lui C. A. Rosetti.

București. Anul 1884 Sept. în 29 (Oct. în 11).

Acum vre-o cinci ani am scris un testament. El era și personal și politic.

Acel testament a ars sau a dispărut, ca multe alte obiecte, în incendiul, de care am fost bătut la 25 Ianuarie trecut.

Acum, nu mai fac un testament, scriu numai aci câteva cuvinte pentru ai mei.

Exprim soției mele simțimentele mele de recunoscîntă pentru fericirile de tot felul ce mi-a dat pe toată ziua și pe toată oara, dela 31 August 1847 și până acum.

Totdeauna bună și dulce pentru toți; totdeauna iertătoare pentru toți; totdeauna devotată pentru toți: totdeauna senină, a răspândit în juru-i lumina și căldura adevăratei virtuți și adevăratei fericiri; aceea de a lucra, de a iubi, de a ierta, de a se sacrifica, fără a cere altă răsplată decât mulțumirea de a învăli pe toți cu nesfîrșita ei iubire, pentru a le îndulci ori-ce suferință fizică sau morală. Ea m'a făcut să iubesc viața pentru a pute să fac, ca prin faptele mele să merit a fi iubit de dînsa și pentru-ca să pot să sorb fericirea, ce inteligența, bunătatea și dulcea ei veselie răspîndesc în giuru-i. Dacă sufer de plecarea mea, este numai pentru durerea ce îi va da această despărțire. O rog dar' a face pentru mine și sacrificiul de a-și domni durerea pentru a urma de a răspîndi seninătatea în giurul alor nostri. Cred că fiii și fiia ei vor lupta cu tărie pentru a o face să nu simtă un minut măcar că nu mai sînt lîngă dînsa; cred că printr'o ne-curmată blîndeță vor mîngăia-o.

Exprimîndu-i din nou simțimentele mele de admirațiune, de iubire și de recunoscîntă, o rog ca împreună cu fii și fiii nostri să împlinească ultimele mele rugăciuni.

Să nu se facă pentru înmormîntarea mea nici o ceremonie.

Totul să se facă cum s'a făcut și cu Mircea.

Un singur preot de mir.

Carul simplu cu doi cai.

Nici un doliu, nici în camere, nici la poartă, nici chiar pe cai.

Nici o invitare, ci numai un simplu anunț prin țiar fără invitare.

Nici o paradă și nici gendarmi. Poliția să fie sigură, că lumea n'are trebuință de gendarmi pentru-ca buna cuvîntă să fie respectată.

Acum o dureroasă pentru mine cestiune materială.

Am datorii. Sper că amicii, cari voră după incendiu să facă o subscripțiune pentru a-mi dărui o casă, vor face ceva pentru a se plăti aceste datorii. Dacă nu, soția și fiii mei vor țipi căte vor găsi din scrierile mele, și poate că publicul le va cumpăra pentru-ca să plătească

datoriile ce cu adâncă durere silit am fost a le face.)*

Am luptat cu tărie pentru naționalitate și pentru libertate, dar' fără cea mai mică ură pentru nimeni. Rog dar' ca cei pe cari i-am combătut, să mă ierte dacă aspru am fost în luptă, asigurându-i că nu ura, ci iubirea m'a făcut să combat.

Recomand tuturor și mai cu seamă fiilor mei să iubească poporul și pe săteni și să lupte cu iubire pentru fericirea tuturor. O îmbrățișare ficeii și fiilor mei și ultima rugăciune tuturor: a îngrijii și mângăia pe soția mea.

C. A. Rosetti.

Procesul pentru crima de agitare intentat d-lui Dr. Avram Tincu, avocat în Orăștie.

(Fine.)

Deva, 21 Aprilie 1885.

Procurorul: Onorat tribunal regesc! Voiesc a reasuma rezultatul pertractării finale de astăzi. S'a constatat prin recunoaștere și martori atât în decursul cercetării, cât și la pertractarea finală de astăzi, că în 10 Martie 1883 s'a ținut în biserica greco-orientală din Deva în prezența alor vre-o 1800—2000 de alegători de deputați, cea mai mare parte de naționalitate română, în incidentul proiectului de lege despre scoalele secundare, o adunare, al cărei scop ar fi fost: a protesta în contra acestui proiect de lege și respective a da expresiune vederilor lor. S'a constatat, că în această privință, s'a luat un conclud, care a fost enunțat de către președinte, și cu aceasta obiectul adunării s'a terminat, și deci trebuia să se disoalve adunarea.

Cu toate aceste, inculpatul urcându-se pe tribună, a ținut un discurs, în care s'a abătut dela obiect, și în care se cuprind două propuneri suplimentare și anumite: a primi de al seu memorialul din Sibiu dela a. 1881 și aprobarea conduitei diarelor române față cu proiectul de lege despre scoalele medii.

S'a constatat, că acusatul s'a abătut dela obiect, enărând sub acest pretext nise întâmplări de natură a irita pe cei prezenți în contra națiunii maghiare, și deci s'a comis agitațiune. Anume: începând prin amintirea celor petrecute la 1848 a urmărit evenimentele până în zilele noastre, dicând: că n'ar voi a provoca în memorie întâmplările din acea fatală epocă, dacă nu ar vedea cum se petrec lucrurile în ziua de astăzi. A ținut că Ungurii în 1848 nu au învățat destul, deși urmările evenimentelor din acel an ar putea să le dea o învățătură îndestulătoare, că absolutismul, deși deopotrivă am suferit, totuși și acela a fost mai suportabil; că absolutismul nu le-a atacat limba și naționalitatea și nu a împedecat dezvoltarea lor; că de când s'a ivit era constituționalismului maghiar, comiți supremi, președinți la tribunale sau alți funcționari nu se numesc dintre Români; că guvernul nu ține cont de numărul Românilor, cari în proporțiunea lor numerică tocmai așa iau parte la greutățile statului ca și Maghiarii; că guvernul

nu respectează legile aduse de dietă, ci le eludează; că Românii sunt excluși dela alegerea deputaților dietali, și dela oficii, și în fine constată, că guvernul persecutând pe Români, naționalitatea română este amenințată de un pericol mare.

După aceste revocând în memorie patentele dela 1854 și 1860, apoi dietele dela 1863 din Sibiu și 1865 din Cluj, precum rescriptul regesc din 1866, a trecut la numirea ministerului unguresc, sub care a fost adus și art. de lege 44 din 1868. Despre acest articol a ținut, că nu a dat nici un drept, ci a răpit și drepturile, pentru cari s'au luptat până acum. Revenind la proiectul de lege despre scoalele medii, constată, că Ungurii și aceea voiesc să le iee Românilor, ce este al lor, adică școala, și în fine pune în trebă, că cine poate fi îndreptățit a lua cuiva aceea, ce n'a dat? Românii — a ținut acusatul — nu iau ce nu este al lor, dar' nici nu vor lăsa nici odată ce e al lor.

Din toate cele expuse, se vede evident, că inculpatul a avut intențiunea a irita, a agita în contra națiunii maghiare. Atât în decursul adunării, cât și după disolvarea acesteia, s'a observat, că vorbirea inculpatului a produs un efect agitator, căci mulțimea în continuu a erup în strigăte de „nu primim“ „nu suferim“ și altele ca aceste. Efectul agitator a fost cu atât mai mare, cu cât cei prezenți în cea mai mare parte au fost țărani, oameni neinteligenti.

Unii martori au fasonat, că vorbirea acusatului nu a fost de natură agitatorică. Această părere însă este individuală, este expunerea impresiunii produse asupra singuraticilor martori; tribunalul este dator, să constateze, dacă vorbirea a fost de natură agitatorică și resp. dacă scopul ei a fost a irita, a produce agitare, s'au nu.

Eu consider vorbirea acusatului de natură agitatoare.

Nu e neîncungiurat de lipsă să se provoace cineva direct la ură în contra vre unei naționalități ori religii, pentru-ca să se comită delictul descris în alinea a 2 a §-lui 172 din cod. pen. E destul, ca oare-cine prin enararea acestor fel de lucruri, cari pot produce ură în contra unei naționalități — precum a făcut-o în cazul prezent inculpatul, să producă ura aceasta.

Și cumcă prin enararea faptelor amintite s'a produs ură, mă provoe și la consecuențele acelei vorbiri, care s'au manifestat în mai multe comune din fostul comitat al Zarandului, unde în mai multe casuri, și în contra mai multor indiviți a fost silită judecătoria cerc. din Baia-de-Criș a intenta proces criminal pentru delictul de agitare, și cu privire la care investigațiunea încă până în ziua de astăzi e în curgere. Cu aceste cred că e deplin documentat aceea, că acusatul este vinovat de delictul de agitare conform §-lui 172 partea a 2, a cod. pen. și luând în considerare circumstanțele atenuante, anume: că inculpatul nu a fost pedepsit nici odată, că în parte și-a recunoscut fapta, considerând moralitatea bună a inculpatului și că circumstanțe agravante nu sunt: mă rog a-l declara prin sentință de vinovat pentru delictul de agitațiune și a-l judeca pentru fapta aceasta la închisoare de stat pe un an, la 400 fl. amendă în bani, și în cas de neincassare, — la alte 40 de zile închisoare, precum și la rebonificarea speselor procesuale și de intertență.

Apărătorul Dr. Petco: Onorat tribunal! Înainte de toate trebuie să mărturisesc, că m'a surprins susținerea acusei din partea onoratei procuraturii regesci; m'a surprins cu atât mai mult, cu cât din pledoarul dlui procuror m'am convins, că acela îi dă §-lui 172 alinea 2, din cod. pen. o interpretare de tot nouă afirmând, cum-că la delictul de agitare nu e de lipsă să se facă provocare directă pentru a excita ura contra unei naționalități sau confesiuni din țară, — și numai acestei interpretări sinistre pot să-i atribui susținerea acusei din partea dlui procuror, altcum chemat, ca aplicarea legii, în sensul procedurii penale, să o folosească în asemenea mod *pro* și *contra* inculpatului. Această interpretare nu are valoare, deoarece-că alinea 2. a §-lui 172 nu se poate aplica, fără de a nu se lua în considerare și §-ul 171, căci numai acești doi §§ la oaltă dau definițiunea corectă a delictului de agitare. E de lipsă să vedem deci, cum sună §-ul 172 al cod. pen.? §-ul 172 partea a 2-a, la care se provoacă procurorul de stat, conține următoarele dispozițiuni: „că tocmai astfel se pedepsește și acela, care în modul circumscris în §-ul 171 provoacă o clasă a populațiunii, o naționalitate sau o confesiune la ură contra altei clase a populațiunii, contra altei naționalități sau confesiuni, precum și acela, care agitează contra unei instituțiuni de drept, de avere sau căsătorie.“ Acest § dar' în alinea citată în calificarea delictului respectiv se provoacă expres la modalitatea §-lui 171, ear' § 171 circumscrie modalitatea aceasta în următoarele: „dacă oare-cine în public într-o adunare prin graiu viu, prin răspândirea sau expunerea publică a unei tipărituri, a unui manuscris sau expunerea unei desemnări face provocare directă la săvârșirea unei crime sau a unui delict, se pedepsește ca agitator, dacă crima sau delictul s'a și întâmplat“.

Din textul acestor §§. dar' e evident, cum-că delictul de agitare numai prin o provocare directă se poate comite, și nici când prin o faptă indirectă.

Dacă cercetăm acum fapta inculpatului, nu vom afla în vorbirea dînsului ținută la 10 Martie 1883 nici o provocare directă, căci enararea simplă a unor întâmplări istorice, fie acele de natură cât de gravă, precum e citarea anului libertății 1848, și anume: cumcă Ungurii dela anul acela nici n'au învățat și nici nu au uitat nimica, sau enararea plângerilor Românilor, că adică legile, aduse în dieta Ungariei și sancționate de Maiestatea Sa, nu se respectează nici din partea guvernului, nici din partea autorităților publice: aceste expuneri, atât conform actelelor de investigațiune, cât și îndosebi din rezultatul pertractării finale de astăzi, dar' mai ales din fasiunea martorilor maghiari și români, s'a dovedit, că acele nu au conținut nici o agitare directă la ură contra naționalității maghiare. Din fasiunea unui martor, care a fost la acea adunare în calitate de comisar, s'a dovedit, că asupra lui ca Maghiar a produs oareș-care iritațiune în ascultătorii români. Din fasiunea altor martori s'a dovedit pe deplin, cumcă vorbirea inculpatului nu a fost de un conținut și de o natură ca să poată stîrni ură în contra naționalității maghiare; și cumcă într'adevăr a și fost așa, cea mai eclatantă dovadă e, că deși adunarea aceea a fost compusă din 2000 mii alegători români veniți de pe tot teritoriul comitatului Huneadoarei, adu-

narea a decurs în cea mai mare liniște și în cea mai exemplară ordine.

Și cum-că vorbirea aceasta nu a conținut agitațiune în contra naționalității maghiare, sunt în stare a o dovedi prin o decisiune venită dela Curia reg. Ce e drept decisiunea aceasta nu se rapoartă la inculpatul, ci la dl protopop Ioan Papiu, ca president al adunării din cestiune. Ea însă e adusă tot în cauza aceasta, și tot pe baza actelor de investigațiune făcută în această cestiune și dacă îmi permite onoratul presidiu, fiindu-mi la mână, o pot și ceti. (Aflându-se decisiunea curială și la actele investigaționale, cetirea rămâne.) Cumcă decisiunea aceasta nu s'a extins și asupra faptului, cu care e inculpat Dr. Tincu, nu este a se atribui altei împrejurări, decât împrejurării că existând două decisiuni dela 2 foruri și egal-sunătoare, recursul dlui inculpat Dr. Tincu, pe baza procedurii penale austr., care și ați e în Ardeal în valoare, din acest motiv s'a respins, fără a se hotări în merit.

Onor. tribunal! După terminarea pertractării finale speram, că pe baza rezultatului obținut în decursul acestei pertractări finale și cu decisiunea curială în mână, dl procuror reg. va retrage acusa intentată dlui Dr. Tincu și va cere însuși achitarea lui. Dar' dl procuror în loc să facă aceasta, susține acusa adusă pe baza actelor investigaționale din cuvânt în cuvânt așa precum aceea a fost adusă înainte de pertractarea finală, fără a lua în considerare rezultatul acestei pertractări și fără a ține cont cel puțin de decisiunea Curiei, care expres dice, cumcă deși vorbirea dlui Dr. Tincu ținută la 10 Martie 1883 conține unele acuse față cu guvernul și nise expresiuni mai aspre față cu națiunea maghiară, acele totuși n'au trecut preste marginile legii, ci sunt a se considera numai ca nise expresiuni aspre provenite din convingere individuală, și ca atari deci nu se pot privi și cualifica ca delict de agitațiune.

Dar' poate că dl procuror nu a putut retrage acusa și din acel motiv, ca să nu se desavueze pe sine însuși, căci după părerea mea, acusa chiar dela început nu a avut loc, despre ce ne vom convinge din procederea cu investigațiunea prezentă. Investigațiunea s'a început nu doară cu ascultarea acusatului, ci judele de instrucție a ascultat mai nainte pre toți martorii, cari au știut spune ceva agravant contra acusatului, și numai după-ce a terminat ascultarea acestor martori, cari nici nu cunoscău limba română pe deplin, a ascultat pre acusatul, ear' după dînsul și pe martorii aceia, cari știu limba română, cari au priceput deci pre deplin vorbirea dlui Dr. Tincu și au putut să mărturisască adevărul. Dacă însă judecătorul de instrucție ar fi ascultat mai întâiu pre acusatul și după aceea pre martori, și convingându-se despre contradicerea ce există între fasiunea inculpatului și a martorilor, cari nu pricep limba română precum și despre contradicerea ce există între fasiunile martorilor, cari pricep limba română și a acelor cari nu o pricep, dacă ar fi confrontat, conform prescrierilor procedurii penale, fasiunile ce diferiau — sunt pre deplin convins, cumcă cauza aceasta nu ajungea la stadiul acesta.

Adevărul aserțiunii mele se constată pe deplin din decursul pertractării de astăzi, căci ascultându-se martorii, cari au fasonat în contra

Foița „Tribunei“.

Bunica

de Bojena Némcová.

tradusă din limba boemă

de Prof. Dr. Urban Iarník.

(Urmare.)

„Ale cui sunt oare aceste stele frumoase, ce strălucesc atâta?“ întrebă Bărbica.

„Aceste sunt ale oamenilor, pe care Dumnezeu îi îndrăgi deosebit și-i alese, cari au făcut multe lucruri bune și n'au necăjit nici odată pe Dumnezeu“, răspunse bunica.

„Dară bunico“, — întrebă earăși Bărbica, după-ce de cătră iaz au răsunat sunetele jalnice ale unui cântec descusut — „Victoria are și dînsa steaua sa?“

„Are, este însă întunecată. — Și acuma haideți, ca să vă culc, e vreme de dormit“, adaugă ea după-ce amurgise tare. Dîse apoi cu dîșii rugăciunea: „Ângerule dumnezeesc, păzitorul meu!“ îi stropi cu apă sfințită și-i culcă pe cuibulețul lor. Copiii cei mici ațipiră îndată; Bărbica însă câte odată mai chema pe bunica la

patul seu și se ruga: „Ședeți la mine, bunico; nu pot să adorm“. Și bunica, luând mîna nepoțelei sale în mîna sa, începuse să se roage cu fetica, și se rugă, până-ce nu închise ochii.

Bunica se culca la țece, — ăsta era cîșul seu, acesta îl simțea la ochi; până atunci a fost sfîrșit povara, ce și-o dase dimineața. Până a nu se culca, se uita, dacă totul este încuiat bine, striga pisicele și le închidea în pod, ca să nu pîtrundă în odaie la copii și să-i înăbușească; în sobă stîngea, stropind cu apă, fiecare schînteiuță fie cât de mică, și-și pregătia pe masă scăpărători și lemnute reșinoase! Dacă era primejdie de furtună, își puneia la îndemînă lumina cea de trăsnet, dela întîmpinarea Domnului, într-o pînză albă învîlă o pâne și punându-o pe masă, le spunea slujnicilor: „Aceasta o țineți minte: în vreme de foc, cel dintăiu lucru ce trebuie luat la sine, este — pânea; atunci nu se încurcă“.

„Dară bunico, doară n'o să trăsnească!“ diceau slujnicele; cu aceasta însă nu o nime-riau bine.

„Numai Dumnezeu este al tot-puternic, —

ce puteți să știți voi! Paza bună trece primejdia reală — țineți-o minte aceasta“.

Când toate erau bine rînduite, se îngemănă înaintea sfînteii cruci, își dicea rugăciunea, se stropia pe sine și pe Bărbica, încă odată cu apă sfințită, mătăniile cele de locotiță le puneia sub căpătăiu și adormia cu D-zeu.

III.

Dacă un om deprins cu viața sgomotoasă a orașelor celor mari, ar călători prin valea, unde se află casa singuratică, în care trăia familia domnului Prošek, ar gândi: „Cum pot oamenii acestia să trăiască aici anul întreg?! Eu n'aș vră să stau aci, dacă nu în vremea, pe când înfloresc trandafirii. Dumnezeule! ce plăceri sunt pe aici?“ Și totuși erau acolo plăceri multe eara și vara! Sub acoperișul scund locuia mulțumirea și iubirea, pe cari numai împregiurările le tulburau vre-odată; de pildă, când pleca domnul Prošek în capitală sau se îmbolnăvia cineva în casă.

Zidirea nu era tocmai mare, însă frumusică. Împregiurul ferestrilor, întoarse spre răsărit, se întindea o viță de vie, înaintea ferestrilor însă era o mică grădinuță, plină cu trandafiri,

viorele, resedă și salată, pătrînjel și alte legume mărunt. Spre răsărit se afla pometul și îndrățul lui un fînaș se întindea până la moară. Un mare pîr bătrîn era lipit la casă, întîndu-se cu toate crăcile sale preste acoperișul de șindile, sub care multe rîndunele își făceau cuiburile lor. În mijlocul micii curți era un teiu și sub el o laiță. Spre meadă-apus se afla o zidire mai mică, de gospodărie, și îndrățul ei se întindeau ciritșuri și tufșuri până sus la iaz. Pre lîngă casă mergeau două drumuri: unul pentru căruțe, pe care se putea duce sus pre lîngă rîu la curtea de Rizenburk și la Măgura-Roșie sau jos la moară și tot pre lîngă rîu până la orașelul cel mai apropiat, într-o depărtare de un mic cîș. Rîul acesta este Upa cea sêlbatică, care fuge din Munții-Urieși, aruncându-se preste coastele repeși și preste stînci, șerpuiind prin nise vâi strîmte până la șes, unde fără nici o pedecă, aleargă cătră Labe, pururea între maluri verzi, avînd de o parte nise coaste înalte, acoperite cu fel de fel de copaci. (Va urma.)

d-lui Dr. Tincu în decurgerea investigației și cu ocaziunea pertractării de astăzi, nici unul nu a susținut, cumcă dl Dr. Tincu ar fi provocat la ură contra naționalității maghiare, ba spun hotărât, vorbirea d-lui Tincu, astăzi acusat, — afară de martorul Anton Csűrös, — asupra lor chiar ca Maghiari n'a produs nici o iritațiune, cu atât mai puțin în ascultătorii români, căci strigările, cari le-au audiat și anume: „Nu primim“ „Nu suferim“ „Așa este“ nu le-au privit de altceva, decât de expresiuni de plăcere sau neplăcere, dar' nici decum ca expresiunea oarecărei iritațiuni. Ba unii martori spun și aceea, că adunarea numeroasă și după încheierea ședinței s'a împrăștiat cu cea mai mare liniște și în cea mai exemplară ordine, așa, încât la o oră după închiderea ședinței, pe străzile Devei nici semn n'a mai rămas despre vre-o adunare de popor atât de mare. Martorii români unanim au spus că nici asupra lor, dar' nici asupra adunării, vorbirea d-lui Tincu nu a făcut impresiune irititoare. Au ținut însă și aceea, că vorbirea d-lui Dr. Tincu nu a avut alt conținut, decât acela ce se aude în toate zilele în mai aspră edițiune în toate foile politice.

Mai dăce dl procuror în motivarea acuzei sale, cumcă dl Dr. Tincu e vinovat de delictul agitației, pentru-că dînsul vedînd că adunarea e compusă din un public neintelligent, ba așa dîcînd plebe, vorbirea dînsului a fost calculată și adresată mai mult la această parte a publicului, contînd la neintelligența acestor oameni, în care mai ușor poate să producă iritațiune.

Onor. tribunal! La partea aceasta a motivării am să observ numai atîta, cum-că inteligența și cultura nu e de a se căuta în pantaloni, cioareci sau subă, ci în mintea și inima omului, pentru-că noi am experiat, cum-că chiar o adunare consistătoare din bărbați îmbrăcați în haine vînete s'a terminat într'un mod, care a dovedit, că n'a fost compusă din oameni inteligenți. Noi sîntem mîndri și ne fîlim cu aceea, cum-că deși adunarea noastră a fost compusă din 2000 alegători, cu puțină excepție toți în cioareci și subă, aceea s'a sfîrșit într'un mod, care a dovedit cum-că a fost compusă numai din inteligenți, și și că prin urmare au putut să priceapă aceea ce a vorbit dl Dr. Tincu.

Onorat tribunal! mă rog să nu căutați delict de agitare, unde lipsește cu totul obiectul aceluia și se nu aflați acolo iritațiune, unde a dominat cea mai mare liniște și cea mai exemplară ordine, ear' cumcă cererea mea va afla ascultare îmi este destulă garanță cunoscuta înțelepciune, jurisprudența și iubirea de dreptate a d-voastre. Drept aceea în speranță și deplină convingere, că Onoratul tribunal în cauza prezentă nu va afla delict de agitare, nu mă folosesc de dreptul a enara împregiurările atenuante, ce există pentru d-l Dr. Tincu, ci mă rog, ca Onoratul tribunal să binevoască a achita pe d-l Dr. Avram Tincu de sub acusa delictului de agitare și prin sentință să-l declare în sensul §. 288 al procedurii penale austriace de: nevinovat.

După vorbirea apărătorului cere cuvînt inculpatul, și în scurte cuvinte arată cauza ce l'a îndemnat la ținerea discursului din cestiune rugându-se, ca acela să-l considere cu ocaziunea aducîndu-i sentinței drept împregiurare atenuantă. Spre dovedirea acestei cauze acusatul face o revizuire scurtă preste periodul din 1848 și respective dela 1867 încoace; constată în acest timp o desconsiderare totală a Românilor din partea elementului dela putere; arată cum își bat joc de legea de naționalități, despre care se dîce, că e în favorul nostru, tocmai aceia, cari sînt datori în prima linie a grijii de respectarea legilor; citează ce a ținut ministrul Trefort în 1868 în dieta terii, și ce a scris în epistola adresată episcopului Szabó la anul 1883; în fine dîce, că ca membru aparținător acestei națiuni persecutate, și-a ținut de datorință a pași întru apărarea națiunii sale.

După aceasta la 4½ oare tribunalul s'a retras pentru aducerea sentinței.

Precis la 5 oare s'a publicat prin președinte următoarea sentință:

În numele Maiestății Sale a Regelui!

Tribunalul din Deva pe baza § 288 a procedurii penale austriace absoalva pe dl Dr. Avram Tincu din Orăștie de sub acusa delictului de agitare și îl declară în lipsa obiectivității faptei de nevinovat.

Publicul a erupt în frenetice strigări de „să trăiască“. Odihnit, s'a depărtat apoi mai bogat cu o experiență din sala, în care s'au audiat multe lucruri instructive. Tot odată și-a putut face o idee despre boala unor denuncianți.

„Pesti Napló“ și serbarea lui Metod și Ciril.

În numărul dela 18. l. c. n. „Pesti Napló“ scrie:

Vieța sfinților nu poate fi în raiu atât de uricioasă, cum cred aceia cari cunosc raiul numai din catechism, deoarece că dacă luăm în considerare agende și cugetele de acum a sfinților apostoli slavi Metod și Ciril, după-ce realizarea unirii Slavilor li s'a concretizat lor, — putem fi convinși că în realizarea acestei misiuni politice vor avea multe și schimbăcioase agende și vor avea de învins multe greutăți. Abstracție făcînd dela audiențele festive, cari au început, arhieriei grecesci morți înainte cu 1000 de ani și reînviați acum spre o gloriă nouă, vor trebui să aleagă între Țarism și Papism, că pe care basîndu-se să facă politică slava pe pămînt? Ce dîce la aceasta sf. George patronul Rusiei, fiva Metod inspectorul suprem a tuturor Slavilor?...

Ba patriarhul sîrbesc, Angelicos, a și declarat în contra Papei și a Țarului că pe încreștinătorii Ciril și Metod nu-i recunoaște de sfinți, deoarece-ce nu se află în calendarul sîrbesc nici în conspectul sărbătorilor din Declarațiunile illyric.

„Nici Starcevicci nu voiesce să-i onoreze deoarece-ce e mînos pe Poloni și pe Boemi și pe liturgia latină...“

„Între toate aceste iubilee diferite ale lui Metod cel mai curios e acela, că câțiva patrioți sîrbi în secret, mai fugînd, părăsesc Belgradul, pentru-ca să participe la serbarea lui Metod în Petersburg, în Moscova și Sofia. Ristici e capul acestor aventurieri, cari umblă după alianța Rusiei și a Bulgariei în contra patriei lor: în contra Sîrbiei.“

„Cu ce scop călătorește Ristici încoace și încolo în fruntea deputațiunilor? La Viena, dela Viena la Praga, de aci în capitala rusească, unde nu mai călătorește *incognito*, ci declară între oameni cu aceleși simțăminte că „a venit la serbătoarea, care are menirea a realiza în lumea slavică unirea posibilă cea mai mare“.

„Lumea“ slavică! Lumea aceasta precăt e de mare, Slavilor li este tocmai de ajuns; își revindică lor toată lumea.

„Dar' a realiza cea mai mare unire posibilă în această lume, încă nu le-a succed. Și probabil că nu le va succede nici nîsuițelor unite ale sfîntului Metod și ale lui Ristici.“

„Mai cîrînd se va întîmpla contrarul acestora...“

„Ristici, capul conjurațiunilor sîrbesci, și reuniunea de binefacere slavă, va să dîcă conjurațiunea panslavă, plînuiesc ceva la olaltă în Petersburg.“

„Unitatea Peninsulei-Balcenice sub egemonia bulgară. Va să dîcă răscăla în Macedonia și revoluțiune în Serbia, deoarece-ce unitatea Slavilor de Sud numai așa e posibilă pe Peninsula-Balcenică, dacă se va continua politica dela 1875—78, politica lui Ristici și Ignatieff. Ascunșul acestei politici e îndreptat astăzi în prima linie în contra vieții și a tronului regelui Milan, apoi în contra Austro-Ungariei în Bosnia și în fine în contra întregului tractat de Berlin, care l'a împărțit pe Bulgari în trei părți și pe Sîrbi în patru. Da; dacă s'ar proclama unirea Bulgariei cu Rumelia-orientală în onoarea sfîntului Metod și dacă s'ar revolta Bulgarii din Macedonia; dacă pupilul de odinioară al lui Ristici, Milan Obrenovicci, ar merge în exiliu după Carageorgevicieni și ar presida earăși Ristici în Belgrad: atunci ar veni earăși timpul eroilor revoluționari bosniaci, ca „îndată ce s'a topit zăpada“ cestiunea bosniacă să se solveze de nou între munții negri și pădurile verzi.“

„A face turburări și a pescui în tulbure, acela e secretul politicii panslave și pentru aceasta nu se cere mult: câțiva conjuratori, câteva sute de puci și câteva mii de ruble: Ristici se pricepe la aceasta foarte bine.“

„Pacea, care o face politica de curte rusească, încearcă a o răsturna politica panslavă. Deja de săptămîni și luni răscolesc prin Bulgaria, Macedonia și Sîrbia.“

„Până acum au agitat între popor; acum se duc la Țarul. Ristici merge să-și depună omagiile la Alexandru III să se roage de protecțiune și să denunțe pe alții. *Semper aliquid haeret*.“

„Nu o ar fi făcut, dacă nu ar fi fost asigurat din Petersburg. Și din această cauză nu considerăm gluma ca o comedie cutezată. Atribuim călătoriei lui Ristici o însemnătate politică.“

„Decât că nu ne spîriam de acțiunea panslavă și de Ristici. Să vedem cum căpi saci se va umple. Unitatea slavă n'a fost și nici nu va fi nici odată pe Peninsula-Balcenică; nici sf. Metod n'a știut-o realiza înainte de aceasta cu o mie de ani, — nici acum nu poate să-și ajute.“

Cronică.

Bateriile de artilerie nr. 12 și 13 de aci din Sibiu au fost încărcate ieri pe tren pentru a fi transportate sub comanda căpitanului Iuliu Gerstel la Viena, unde se vor atașa, conform noii organizări a artileriei, la al 14-lea regiment al corpului de artilerie. De dimineață Excelența Sa d-l comandant de corp bar. de Schönfeld a inspectat bateriile în casarma de artilerie, ear' pe la oarele 7½ a însoțit cu o suită numeroasă bateriile până la gară, unde muzica regimentului 82 a cântat mai multe bucăți musicale. Numerosul public a stat până-ce trenul a plecat în sunetele muzicii.

Răspunsul la interpelațiunea deputatului Truția. Ministrul-president Tisza a schițat ieri în conferența clubului partidului liberal răspunsul ce are să-l dea la cunoscuta interpelațiune a deputatului Truția.

O conferență profesorală. Cetim în „Foi'a basericească“ din Blaj: „A fost o dorință vechiă a tuturor celor ce se interesează de instrucțiunea medie în scoalele noastre, ca să vadă pre profesorii gimnasiali dela puținele noastre institute întruniți în o reuniune profesorală, dela care pre dreptul s'ar pute mult bine aștepta pe terenul învățămîntului. Spre realizarea dorinței acesteia, în urma stăruinței neobosite a Excelenței Sale Preasfințitului Metropolit în zilele aceste s'a făcut primul și cel mai greu pas. Anume pre 8 Aprilie st. n. a. c. reprezentanții celor trei gimnasii din provincia metropolitană de Alba-Iulia s'au întrunit la Blaj în o conferență cu scopul înființării reuniunii celei atât de mult dorite și spre a discuta mai multe cestiuni referitoare la instrucțiunea medie. Dela unul fiecare gimnasiu au luat parte și directorii, anume dela cel din Blaj Antonelli, dela cel din Beiuș Mihuț, ear' dela cel din Năsăud Ciocan. Toate trei corpurile profesoriale au fost prelîngă aceea reprezentate prin câte trei deputați ca primele puteri didactice, anume cel din Blaj prin profesorii Germanu, Alexandru Uilacanu și Hosu; cel din Beiuș prin profesorii Roșiu, Leșianu și Buteanu, ear' cel din Năsăud prin profesorii Maxim Pop, Dr. Tanco și Dr. Alexi. Comisar ministerial a fost Ilustritatea Sa directorul suprem Pál Sándor din Cluj. Membrii conferenței au lucrat trei zile în continuu cu multă încordare, ceea-ce le face multă onoare. S'au adus mai multe decisiuni cu privire la uniformitatea în manualele de școală precum și cu privire la prelucrarea unor manuale mai bune din punct de vedere didactic, decât cum sînt multe din cele urmate până acum, în care privință în adevăr este mult de îndreptat. S'a atins și cestiunea unității în ortografiă, și s'a adus relativ la ea un conclud deși nu definitiv, însă destul de bun. Ortografia cea extravagantă etimologică luptă acum lupta Cartaginei înainte de cadere, caci numai cu greu părăsese terenul ce l'a ocupat timp așa îndelungat cu puțînă didactică. Oara ei însă a bătut, și îi servește totuși spre onoare, că și în minutele din urmă se mai luptă cu atîta curagiu și abnegațiune. Voiesce să cadă cel puțin cu onoare, cât se poată dîce: *tout est perdu hors l'honneur*, adică: tot e pierdut, afară de onoare. Prelîngă aceea s'a mai lucrat și un proiect de statute pentru fitoarea reuniune. În 8 Aprilie st. n. Excelența Sa l'a întrunit pre toți membrii conferenței la prînzul mesei sale. Tot în aceea zi redactorul acestei foi a arangiat în onoarea lor o scurtă soarea, ear' în 9 Aprilie canonicul Moldovan l'a întrunit pre toți membrii conferenței la olaltă cu toți profesorii din Blaj la o cină frumoasă. Mulți ar fi dorit, ca la o atare conferență să participe toate gimnasiile, la cari limba propunerii este cea română. Și în adevăr că din punct de vedere didactic așa ceva ar fi avut nu puține avantagii. Însă după-ce legea nu cunoaște decât institute confesionale de învățămînt și nu și naționale, așa o reuniune pre o atare basă ar fi astăzi nerealisabilă, din care cauză opiniunea comună a fost, ca să se facă cel puțin atîta, cât se poate. Mai basată a fost dorința acelor, cari ar fi voit să vadă în conferența aceasta reprezentate și cele trei preparandii din provincia metropolitană de Alba-Iulia, anume cea din Blaj, Gherla și Oradea-mare. Aceasta pentru-că nu puține manuale gimnasiale se folosesc ca atari și la institutele preparandiale, cari toate trei numără prelîngă aceea și bărbați destui cu experiențe tare frumoase pe terenul instrucțiunii și al educațiunii. În 11 Aprilie st. n. domnii conferențieri au părăsit Blajul, ducînd cu sine, precum credem, o suveniră plăcută și o consciință dulce, că au făcut primul pas spre realizarea unei vechi dorințe.“

Conferența profesorală. Cetim în „Foi'a basericească“ din Blaj: „A fost o dorință vechiă a tuturor celor ce se interesează de instrucțiunea medie în scoalele noastre, ca să vadă pre profesorii gimnasiali dela puținele noastre institute întruniți în o reuniune profesorală, dela care pre dreptul s'ar pute mult bine aștepta pe terenul învățămîntului. Spre realizarea dorinței acesteia, în urma stăruinței neobosite a Excelenței Sale Preasfințitului Metropolit în zilele aceste s'a făcut primul și cel mai greu pas. Anume pre 8 Aprilie st. n. a. c. reprezentanții celor trei gimnasii din provincia metropolitană de Alba-Iulia s'au întrunit la Blaj în o conferență cu scopul înființării reuniunii celei atât de mult dorite și spre a discuta mai multe cestiuni referitoare la instrucțiunea medie. Dela unul fiecare gimnasiu au luat parte și directorii, anume dela cel din Blaj Antonelli, dela cel din Beiuș Mihuț, ear' dela cel din Năsăud Ciocan. Toate trei corpurile profesoriale au fost prelîngă aceea reprezentate prin câte trei deputați ca primele puteri didactice, anume cel din Blaj prin profesorii Germanu, Alexandru Uilacanu și Hosu; cel din Beiuș prin profesorii Roșiu, Leșianu și Buteanu, ear' cel din Năsăud prin profesorii Maxim Pop, Dr. Tanco și Dr. Alexi. Comisar ministerial a fost Ilustritatea Sa directorul suprem Pál Sándor din Cluj. Membrii conferenței au lucrat trei zile în continuu cu multă încordare, ceea-ce le face multă onoare. S'au adus mai multe decisiuni cu privire la uniformitatea în manualele de școală precum și cu privire la prelucrarea unor manuale mai bune din punct de vedere didactic, decât cum sînt multe din cele urmate până acum, în care privință în adevăr este mult de îndreptat. S'a atins și cestiunea unității în ortografiă, și s'a adus relativ la ea un conclud deși nu definitiv, însă destul de bun. Ortografia cea extravagantă etimologică luptă acum lupta Cartaginei înainte de cadere, caci numai cu greu părăsese terenul ce l'a ocupat timp așa îndelungat cu puțînă didactică. Oara ei însă a bătut, și îi servește totuși spre onoare, că și în minutele din urmă se mai luptă cu atîta curagiu și abnegațiune. Voiesce să cadă cel puțin cu onoare, cât se poată dîce: *tout est perdu hors l'honneur*, adică: tot e pierdut, afară de onoare. Prelîngă aceea s'a mai lucrat și un proiect de statute pentru fitoarea reuniune. În 8 Aprilie st. n. Excelența Sa l'a întrunit pre toți membrii conferenței la prînzul mesei sale. Tot în aceea zi redactorul acestei foi a arangiat în onoarea lor o scurtă soarea, ear' în 9 Aprilie canonicul Moldovan l'a întrunit pre toți membrii conferenței la olaltă cu toți profesorii din Blaj la o cină frumoasă. Mulți ar fi dorit, ca la o atare conferență să participe toate gimnasiile, la cari limba propunerii este cea română. Și în adevăr că din punct de vedere didactic așa ceva ar fi avut nu puține avantagii. Însă după-ce legea nu cunoaște decât institute confesionale de învățămînt și nu și naționale, așa o reuniune pre o atare basă ar fi astăzi nerealisabilă, din care cauză opiniunea comună a fost, ca să se facă cel puțin atîta, cât se poate. Mai basată a fost dorința acelor, cari ar fi voit să vadă în conferența aceasta reprezentate și cele trei preparandii din provincia metropolitană de Alba-Iulia, anume cea din Blaj, Gherla și Oradea-mare. Aceasta pentru-că nu puține manuale gimnasiale se folosesc ca atari și la institutele preparandiale, cari toate trei numără prelîngă aceea și bărbați destui cu experiențe tare frumoase pe terenul instrucțiunii și al educațiunii. În 11 Aprilie st. n. domnii conferențieri au părăsit Blajul, ducînd cu sine, precum credem, o suveniră plăcută și o consciință dulce, că au făcut primul pas spre realizarea unei vechi dorințe.“

Conferența profesorală. Cetim în „Foi'a basericească“ din Blaj: „A fost o dorință vechiă a tuturor celor ce se interesează de instrucțiunea medie în scoalele noastre, ca să vadă pre profesorii gimnasiali dela puținele noastre institute întruniți în o reuniune profesorală, dela care pre dreptul s'ar pute mult bine aștepta pe terenul învățămîntului. Spre realizarea dorinței acesteia, în urma stăruinței neobosite a Excelenței Sale Preasfințitului Metropolit în zilele aceste s'a făcut primul și cel mai greu pas. Anume pre 8 Aprilie st. n. a. c. reprezentanții celor trei gimnasii din provincia metropolitană de Alba-Iulia s'au întrunit la Blaj în o conferență cu scopul înființării reuniunii celei atât de mult dorite și spre a discuta mai multe cestiuni referitoare la instrucțiunea medie. Dela unul fiecare gimnasiu au luat parte și directorii, anume dela cel din Blaj Antonelli, dela cel din Beiuș Mihuț, ear' dela cel din Năsăud Ciocan. Toate trei corpurile profesoriale au fost prelîngă aceea reprezentate prin câte trei deputați ca primele puteri didactice, anume cel din Blaj prin profesorii Germanu, Alexandru Uilacanu și Hosu; cel din Beiuș prin profesorii Roșiu, Leșianu și Buteanu, ear' cel din Năsăud prin profesorii Maxim Pop, Dr. Tanco și Dr. Alexi. Comisar ministerial a fost Ilustritatea Sa directorul suprem Pál Sándor din Cluj. Membrii conferenței au lucrat trei zile în continuu cu multă încordare, ceea-ce le face multă onoare. S'au adus mai multe decisiuni cu privire la uniformitatea în manualele de școală precum și cu privire la prelucrarea unor manuale mai bune din punct de vedere didactic, decât cum sînt multe din cele urmate până acum, în care privință în adevăr este mult de îndreptat. S'a atins și cestiunea unității în ortografiă, și s'a adus relativ la ea un conclud deși nu definitiv, însă destul de bun. Ortografia cea extravagantă etimologică luptă acum lupta Cartaginei înainte de cadere, caci numai cu greu părăsese terenul ce l'a ocupat timp așa îndelungat cu puțînă didactică. Oara ei însă a bătut, și îi servește totuși spre onoare, că și în minutele din urmă se mai luptă cu atîta curagiu și abnegațiune. Voiesce să cadă cel puțin cu onoare, cât se poată dîce: *tout est perdu hors l'honneur*, adică: tot e pierdut, afară de onoare. Prelîngă aceea s'a mai lucrat și un proiect de statute pentru fitoarea reuniune. În 8 Aprilie st. n. Excelența Sa l'a întrunit pre toți membrii conferenței la prînzul mesei sale. Tot în aceea zi redactorul acestei foi a arangiat în onoarea lor o scurtă soarea, ear' în 9 Aprilie canonicul Moldovan l'a întrunit pre toți membrii conferenței la olaltă cu toți profesorii din Blaj la o cină frumoasă. Mulți ar fi dorit, ca la o atare conferență să participe toate gimnasiile, la cari limba propunerii este cea română. Și în adevăr că din punct de vedere didactic așa ceva ar fi avut nu puține avantagii. Însă după-ce legea nu cunoaște decât institute confesionale de învățămînt și nu și naționale, așa o reuniune pre o atare basă ar fi astăzi nerealisabilă, din care cauză opiniunea comună a fost, ca să se facă cel puțin atîta, cât se poate. Mai basată a fost dorința acelor, cari ar fi voit să vadă în conferența aceasta reprezentate și cele trei preparandii din provincia metropolitană de Alba-Iulia, anume cea din Blaj, Gherla și Oradea-mare. Aceasta pentru-că nu puține manuale gimnasiale se folosesc ca atari și la institutele preparandiale, cari toate trei numără prelîngă aceea și bărbați destui cu experiențe tare frumoase pe terenul instrucțiunii și al educațiunii. În 11 Aprilie st. n. domnii conferențieri au părăsit Blajul, ducînd cu sine, precum credem, o suveniră plăcută și o consciință dulce, că au făcut primul pas spre realizarea unei vechi dorințe.“

Conferența profesorală. Cetim în „Foi'a basericească“ din Blaj: „A fost o dorință vechiă a tuturor celor ce se interesează de instrucțiunea medie în scoalele noastre, ca să vadă pre profesorii gimnasiali dela puținele noastre institute întruniți în o reuniune profesorală, dela care pre dreptul s'ar pute mult bine aștepta pe terenul învățămîntului. Spre realizarea dorinței acesteia, în urma stăruinței neobosite a Excelenței Sale Preasfințitului Metropolit în zilele aceste s'a făcut primul și cel mai greu pas. Anume pre 8 Aprilie st. n. a. c. reprezentanții celor trei gimnasii din provincia metropolitană de Alba-Iulia s'au întrunit la Blaj în o conferență cu scopul înființării reuniunii celei atât de mult dorite și spre a discuta mai multe cestiuni referitoare la instrucțiunea medie. Dela unul fiecare gimnasiu au luat parte și directorii, anume dela cel din Blaj Antonelli, dela cel din Beiuș Mihuț, ear' dela cel din Năsăud Ciocan. Toate trei corpurile profesoriale au fost prelîngă aceea reprezentate prin câte trei deputați ca primele puteri didactice, anume cel din Blaj prin profesorii Germanu, Alexandru Uilacanu și Hosu; cel din Beiuș prin profesorii Roșiu, Leșianu și Buteanu, ear' cel din Năsăud prin profesorii Maxim Pop, Dr. Tanco și Dr. Alexi. Comisar ministerial a fost Ilustritatea Sa directorul suprem Pál Sándor din Cluj. Membrii conferenței au lucrat trei zile în continuu cu multă încordare, ceea-ce le face multă onoare. S'au adus mai multe decisiuni cu privire la uniformitatea în manualele de școală precum și cu privire la prelucrarea unor manuale mai bune din punct de vedere didactic, decât cum sînt multe din cele urmate până acum, în care privință în adevăr este mult de îndreptat. S'a atins și cestiunea unității în ortografiă, și s'a adus relativ la ea un conclud deși nu definitiv, însă destul de bun. Ortografia cea extravagantă etimologică luptă acum lupta Cartaginei înainte de cadere, caci numai cu greu părăsese terenul ce l'a ocupat timp așa îndelungat cu puțînă didactică. Oara ei însă a bătut, și îi servește totuși spre onoare, că și în minutele din urmă se mai luptă cu atîta curagiu și abnegațiune. Voiesce să cadă cel puțin cu onoare, cât se poată dîce: *tout est perdu hors l'honneur*, adică: tot e pierdut, afară de onoare. Prelîngă aceea s'a mai lucrat și un proiect de statute pentru fitoarea reuniune. În 8 Aprilie st. n. Excelența Sa l'a întrunit pre toți membrii conferenței la prînzul mesei sale. Tot în aceea zi redactorul acestei foi a arangiat în onoarea lor o scurtă soarea, ear' în 9 Aprilie canonicul Moldovan l'a întrunit pre toți membrii conferenței la olaltă cu toți profesorii din Blaj la o cină frumoasă. Mulți ar fi dorit, ca la o atare conferență să participe toate gimnasiile, la cari limba propunerii este cea română. Și în adevăr că din punct de vedere didactic așa ceva ar fi avut nu puține avantagii. Însă după-ce legea nu cunoaște decât institute confesionale de învățămînt și nu și naționale, așa o reuniune pre o atare basă ar fi astăzi nerealisabilă, din care cauză opiniunea comună a fost, ca să se facă cel puțin atîta, cât se poate. Mai basată a fost dorința acelor, cari ar fi voit să vadă în conferența aceasta reprezentate și cele trei preparandii din provincia metropolitană de Alba-Iulia, anume cea din Blaj, Gherla și Oradea-mare. Aceasta pentru-că nu puține manuale gimnasiale se folosesc ca atari și la institutele preparandiale, cari toate trei numără prelîngă aceea și bărbați destui cu experiențe tare frumoase pe terenul instrucțiunii și al educațiunii. În 11 Aprilie st. n. domnii conferențieri au părăsit Blajul, ducînd cu sine, precum credem, o suveniră plăcută și o consciință dulce, că au făcut primul pas spre realizarea unei vechi dorințe.“

Conferența profesorală. Cetim în „Foi'a basericească“ din Blaj: „A fost o dorință vechiă a tuturor celor ce se interesează de instrucțiunea medie în scoalele noastre, ca să vadă pre profesorii gimnasiali dela puținele noastre institute întruniți în o reuniune profesorală, dela care pre dreptul s'ar pute mult bine aștepta pe terenul învățămîntului. Spre realizarea dorinței acesteia, în urma stăruinței neobosite a Excelenței Sale Preasfințitului Metropolit în zilele aceste s'a făcut primul și cel mai greu pas. Anume pre 8 Aprilie st. n. a. c. reprezentanții celor trei gimnasii din provincia metropolitană de Alba-Iulia s'au întrunit la Blaj în o conferență cu scopul înființării reuniunii celei atât de mult dorite și spre a discuta mai multe cestiuni referitoare la instrucțiunea medie. Dela unul fiecare gimnasiu au luat parte și directorii, anume dela cel din Blaj Antonelli, dela cel din Beiuș Mihuț, ear' dela cel din Năsăud Ciocan. Toate trei corpurile profesoriale au fost prelîngă aceea reprezentate prin câte trei deputați ca primele puteri didactice, anume cel din Blaj prin profesorii Germanu, Alexandru Uilacanu și Hosu; cel din Beiuș prin profesorii Roșiu, Leșianu și Buteanu, ear' cel din Năsăud prin profesorii Maxim Pop, Dr. Tanco și Dr. Alexi. Comisar ministerial a fost Ilustritatea Sa directorul suprem Pál Sándor din Cluj. Membrii conferenței au lucrat trei zile în continuu cu multă încordare, ceea-ce le face multă onoare. S'au adus mai multe decisiuni cu privire la uniformitatea în manualele de școală precum și cu privire la prelucrarea unor manuale mai bune din punct de vedere didactic, decât cum sînt multe din cele urmate până acum, în care privință în adevăr este mult de îndreptat. S'a atins și cestiunea unității în ortografiă, și s'a adus relativ la ea un conclud deși nu definitiv, însă destul de bun. Ortografia cea extravagantă etimologică luptă acum lupta Cartaginei înainte de cadere, caci numai cu greu părăsese terenul ce l'a ocupat timp așa îndelungat cu puțînă didactică. Oara ei însă a bătut, și îi servește totuși spre onoare, că și în minutele din urmă se mai luptă cu atîta curagiu și abnegațiune. Voiesce să cadă cel puțin cu onoare, cât se poată dîce: *tout est perdu hors l'honneur*, adică: tot e pierdut, afară de onoare. Prelîngă aceea s'a mai lucrat și un proiect de statute pentru fitoarea reuniune. În 8 Aprilie st. n. Excelența Sa l'a întrunit pre toți membrii conferenței la prînzul mesei sale. Tot în aceea zi redactorul acestei foi a arangiat în onoarea lor o scurtă soarea, ear' în 9 Aprilie canonicul Moldovan l'a întrunit pre toți membrii conferenței la olaltă cu toți profesorii din Blaj la o cină frumoasă. Mulți ar fi dorit, ca la o atare conferență să participe toate gimnasiile, la cari limba propunerii este cea română. Și în adevăr că din punct de vedere didactic așa ceva ar fi avut nu puține avantagii. Însă după-ce legea nu cunoaște decât institute confesionale de învățămînt și nu și naționale, așa o reuniune pre o atare basă ar fi astăzi nerealisabilă, din care cauză opiniunea comună a fost, ca să se facă cel puțin atîta, cât se poate. Mai basată a fost dorința acelor, cari ar fi voit să vadă în conferența aceasta reprezentate și cele trei preparandii din provincia metropolitană de Alba-Iulia, anume cea din Blaj, Gherla și Oradea-mare. Aceasta pentru-că nu puține manuale gimnasiale se folosesc ca atari și la institutele preparandiale, cari toate trei numără prelîngă aceea și bărbați destui cu experiențe tare frumoase pe terenul instrucțiunii și al educațiunii. În 11 Aprilie st. n. domnii conferențieri au părăsit Blajul, ducînd cu sine, precum credem, o suveniră plăcută și o consciință dulce, că au făcut primul pas spre realizarea unei vechi dorințe.“

Conferența profesorală. Cetim în „Foi'a basericească“ din Blaj: „A fost o dorință vechiă a tuturor celor ce se interesează de instrucțiunea medie în scoalele noastre, ca să vadă pre profesorii gimnasiali dela puținele noastre institute întruniți în o reuniune profesorală, dela care pre dreptul s'ar pute mult bine aștepta pe terenul învățămîntului. Spre realizarea dorinței acesteia, în urma stăruinței neobosite a Excelenței Sale Preasfințitului Metropolit în zilele aceste s'a făcut primul și cel mai greu pas. Anume pre 8 Aprilie st. n. a. c. reprezentanții celor trei gimnasii din provincia metropolitană de Alba-Iulia s'au întrunit la Blaj în o conferență cu scopul înființării reuniunii celei atât de mult dorite și spre a discuta mai multe cestiuni referitoare la instrucțiunea medie. Dela unul fiecare gimnasiu au luat parte și directorii, anume dela cel din Blaj Antonelli, dela cel din Beiuș Mihuț, ear' dela cel din Năsăud Ciocan. Toate trei corpurile profesoriale au fost prelîngă aceea reprezentate prin câte trei deputați ca primele puteri didactice, anume cel din Blaj prin profesorii Germanu, Alexandru Uilacanu și Hosu; cel din Beiuș prin profesorii Roșiu, Leșianu și Buteanu, ear' cel din Năsăud prin profesorii Maxim Pop, Dr. Tanco și Dr. Alexi. Comisar ministerial a fost Ilustritatea Sa directorul suprem Pál Sándor din Cluj. Membrii conferenței au lucrat trei zile în continuu cu multă încordare, ceea-ce le face multă onoare. S'au adus mai multe decisiuni cu privire la uniformitatea în manualele de școală precum și cu privire la prelucrarea unor manuale mai bune din punct de vedere didactic, decât cum sînt multe din cele urmate până acum, în care privință în adevăr este mult de îndreptat. S'a atins și cestiunea unității în ortografiă, și s'a adus relativ la ea un conclud deși nu definitiv, însă destul de bun. Ortografia cea extravagantă etimologică luptă acum lupta Cartaginei înainte de cadere, caci numai cu greu părăsese terenul ce l'a ocupat timp așa îndelungat cu puțînă didactică. Oara ei însă a bătut, și îi servește totuși spre onoare, că și în minutele din urmă se mai luptă cu atîta curagiu și abnegațiune. Voiesce să cadă cel puțin cu onoare, cât se poată dîce: *tout est perdu hors l'honneur*, adică: tot e pierdut, afară de onoare. Prelîngă aceea s'a mai lucrat și un proiect de statute pentru fitoarea reuniune. În 8 Aprilie st. n. Excelența Sa l'a întrunit pre toți membrii conferenței la prînzul mesei sale. Tot în aceea zi redactorul acestei foi a arangiat în onoarea lor o scurtă soarea, ear' în 9 Aprilie canonicul Moldovan l'a întrunit pre toți membrii conferenței la olaltă cu toți profesorii din Blaj la o cină frumoasă. Mulți ar fi dorit, ca la o atare conferență să participe toate gimnasiile, la cari limba propunerii este cea română. Și în adevăr că din punct de vedere didactic așa ceva ar fi avut nu puține avantagii. Însă după-ce legea nu cunoaște decât institute confesionale de învățămînt și nu și naționale, așa o reuniune pre o atare basă ar fi astăzi nerealisabilă, din care cauză opiniunea comună a fost, ca să se facă cel puțin atîta, cât se poate. Mai basată a fost dorința acelor, cari ar fi voit să vadă în conferența aceasta reprezentate și cele trei preparandii din provincia metropolitană de Alba-Iulia, anume cea din Blaj, Gherla și Oradea-mare. Aceasta pentru-că nu puține manuale gimnasiale se folosesc ca atari și la institutele preparandiale, cari toate trei numără prelîngă aceea și bărbați destui cu experiențe tare frumoase pe terenul instrucțiunii și al educațiunii. În 11 Aprilie st. n. domnii conferențieri au părăsit Blajul, ducînd cu sine, precum credem, o suveniră plăcută și o consciință dulce, că au făcut primul pas spre realizarea unei vechi dorințe.“

Conferența profesorală. Cetim în „Foi'a basericească“ din Blaj: „A fost o dorință vechiă a tuturor celor ce se interesează de instrucțiunea medie în scoalele noastre, ca să vadă pre profesorii gimnasiali dela puținele noastre institute întruniți în o reuniune profesorală, dela care pre dreptul s'ar pute mult bine aștepta pe terenul învățămîntului. Spre realizarea dorinței acesteia, în urma stăruinței neobosite a Excelenței Sale Preasfințitului Metropolit în zilele aceste s'a făcut primul și cel mai greu pas. Anume pre 8 Aprilie st. n. a. c. reprezentanții celor trei gimnasii din provincia metropolitană de Alba-Iulia s'au întrunit la Blaj în o conferență cu scopul înființării reuniunii celei atât de mult dorite și spre a discuta mai multe cestiuni referitoare la instrucțiunea medie. Dela unul fiecare gimnasiu au luat parte și directorii, anume dela cel din Blaj Antonelli, dela cel din Beiuș Mihuț, ear' dela cel din Năsăud Ciocan. Toate trei corpurile profesoriale au fost prelîngă aceea reprezentate prin câte trei deputați ca primele puteri didactice, anume cel din Blaj prin profesorii Germanu, Alexandru Uilacanu și Hosu; cel din Beiuș prin profesorii Roșiu, Leșianu și Buteanu, ear' cel din Năsăud prin profesorii Maxim Pop, Dr. Tanco și Dr. Alexi. Comisar ministerial a fost Ilustritatea Sa directorul suprem Pál Sándor din Cluj. Membrii conferenței au lucrat trei zile în continuu cu multă încordare, ceea-ce le face multă onoare. S'au adus mai multe decisiuni cu privire la uniformitatea în manualele de școală precum și cu privire la prelucrarea unor manuale mai bune din punct de vedere didactic, decât cum sînt multe din cele urmate până acum, în care privință în adevăr este mult de îndreptat. S'a atins și cestiunea unității în ortografiă, și s'a adus relativ la ea un conclud deși nu definitiv, însă destul de bun. Ortografia cea extravagantă etimologică luptă acum lupta Cartaginei înainte de cadere, caci numai cu greu părăsese terenul ce l'a ocupat timp așa îndelungat cu puțînă didactică. Oara ei însă a bătut, și îi servește totuși spre onoare, că și în minutele din urmă se mai luptă cu atîta curagiu și abnegațiune. Voiesce să cadă cel puțin cu onoare, cât se poată dîce: *tout est perdu hors l'honneur*, adică: tot e pierdut, afară de onoare. Prelîngă aceea s'a mai lucrat și un proiect de statute pentru fitoarea reuniune. În 8 Aprilie st. n. Excelența Sa l'a întrunit pre toți membrii conferenței la prînzul mesei sale. Tot în aceea zi redactorul acestei foi a arangiat în onoarea lor o scurtă soarea, ear' în 9 Aprilie canonicul Moldovan l'a întrunit pre toți membrii conferenței la olaltă cu toți profesorii din Blaj la o cină frumoasă. Mulți ar fi dorit, ca la o atare conferență să participe toate gimnasiile, la cari limba propunerii este cea română. Și în adevăr că din punct de vedere didactic așa ceva ar fi avut nu puține avantagii. Însă după-ce legea nu cunoaște decât institute confesionale de învățămînt și nu și naționale, așa o reuniune pre o atare basă ar fi astăzi nerealisabilă, din care cauză opiniunea comună a fost, ca să se facă cel puțin atîta, cât se poate. Mai basată a fost dorința acelor, cari ar fi voit să vadă în conferența aceasta reprezentate și cele trei preparandii din provincia metropolitană de Alba-Iulia, anume cea din Blaj, Gherla și Oradea-mare. Aceasta pentru-că nu puține manuale gimnasiale se folosesc ca atari și la institutele preparandiale, cari toate trei numără prelîngă aceea și bărbați destui cu experiențe tare frumoase pe terenul instrucțiunii și al educațiunii. În 11 Aprilie st. n. domnii conferențieri au părăsit Blajul, ducînd cu sine, precum credem, o suveniră plăcută și o consciință dulce, că au făcut primul pas spre realizarea unei vechi dorințe.“

Bibliografie.

„Foi'a basericească“. Organ pentru cultura religioasă a clerului și a poporului. Redigată de Dr. Alexandru V. Grama. Apare în 10 și 25 st. n. a fiecărei luni. Blaj, 10 Aprilie 1885. Anul III. Nr. 7. Sumar: Concine la introducerea în oficiul vicarial, ținută de dl Ioan Ianza, nou denumit vicar al Hațegului. — Tractarea sfintelor sacrameinte preste tot în școala populară. — A doua căsătorie a preoților. — Credința bisericii despre învierea din morți. — O conferință profesorală.

„Familia“. Ese în fie-care Duminecă. Oradea-mare, 7/19 Aprilie 1885. Anul XXI. Nr. 14. Sumar: Tu petreci . . . (poesie), de Matilda Poni. — Gând la gând. Novela (urmăre), de Dan Dry. — Umbra nopții (poesie), de Valeriu Rusu. — Bibliografie, de Dr. A. P. Alexi. — Fabricantul de fer. („Le Maître de forges“). Piesă în 4 acte și 5 tablouri de Georges Ohnet (urmăre), trad. de I. C. Lugoșianu. — Pesci sburătorii (ilustrațiune). — Salon: Dela București, 31 Martie st. v., Don Pandil. — Concur-surile Academiei române. — Literatură și arte. — Teatrul și muzică. — Ce e nou? — Higienă. — Posta redacțiunii. Călințarul săptămânii.

„Gazeta săteanului“. Foaia cunoscîntelor trebuin-cioase poporului. Ese la 5 și 20 a fiecărei luni. Rîmnicul-sărat, 5 Aprilie 1885. Anul II. Nr. 5. Sumar: Însușiri. — Mica corespondență. — Iredentismul: Opincarul. — Întrunirea dela 30 Martie: Cricid. — Conservarea nutrețului ca verde: Van Til. — Catechismul agricol (urmăre) partea II-a plantele culturale. — Codul cetățeanului român (urmăre): Dr. I. C. Drăgescu. — Rețete și proceduri: C. Pascal. — Din străinătate: C. — Din țeară: Săteanul. — Din localitate: D. — Igiena (urmăre): Dr. O. Blasiu. — Calul în vîndere (urmăre și fine): I. Ștefănescu Furtună. — Mariuca, novellă originală, (urmăre și fine): Constantin G. Cotescu. — Buletin comercial: O. S. — Anunțuri.

„Recreații științifice“. Apare odată pe lună. Iași, Martie 1885. Anul III. Nr. 3. Sumar: Geometrie. Ele-mentele lui Euclid, G. I. Roșiu. — Trigonometrie. Câteva aplicații (urmăre), G. I. Lucescu. — Probleme rezolvite: 79, 106, 128, 136, 137, 138, 139, de E. Pangrati, M. Georg-ian, D. Bungețian, G. Levezan, Eng. I. Vasiliu, T. G. Nica, T. Cananău și G. B. Nicolescu. — Probleme propuse.

„Candela“. Jurnal bisericesc-literar. Ese odată pe lună. Cernăuți, 1 Aprilie 1885. Anul IV. Nr. 4. Sumar: I. Vieța și scrierile lui Dositei, metropolitul Moldovei. — II. Catechisele celui între sfinți părintelui nostru Ciril Archiepiscopul Ierusalimului. — III. Articol rutenesc. — IV. Cuvîntare pentru sîrbarea zilei s. m. m. Georgiu. — V. Articol rutenesc. — VI. Cronică.

„Ortodoxul“. Ese în fiecare Duminecă. București, 7 Aprilie 1885. Anul VI. Nr. 14. Sumar: Socialismul în România. — Petru în Roma, de Dr. Cornoiu. — Sinodul eparchial Aradan. — Diverse.

Seiri economice.

Conservarea verde a nutrețului. Cetim în „Gazeta săteanului“: „Modul de a păstra nutrețul ca verde consistă în a-l închide într-o groapă spre a nu pătrunde aerul la dînsul. Astfel, se face o groapă adîncă dela 2½ până la 5 metri, lată de 2 metri și lungă după voință, ear' părății săpăturii trebuie a fi în totdeauna drepti, punîndu-se într'însa ori-ce nutreț, precum: earbă, părăng, meu (mălaiu), trifoiu și chiar frunză de varză sau de sfeclă, se poate păstra pentru un timp de mai mulți ani. Groapa trebuie să fie umplută într-o singură zi, și cel mai bun timp de umplut este cînd timpul e ploios sau dimineața pe roaună.

Nutrețul punîndu-se în groapă trebuie să fie bine așezat și călcat și după-ce s'a umplut, se pun deasupra puține paie; pe urmă scînduri și apoi pămînt aproape de 1 metru, fiind așezat cu virf astfel, ca să se poată scurge apa. Greutatea pămîntului ce se pune preste groapă, trebuie să fie cam 600 chilogram pe metru pătrat al gurii groapei.

Scoaterea nutrețului în timp de necesitate, nu se poate face decît cel puțin preste două luni.

Atunci cînd se scoate, se află trifoiul cîte odată brun, ear' earba și părăngul sînt albe și mirosul lor este ca cel de vin. S'au vîcut earbă, părăng și trifoi astfel conserve, că erau par'că ar fi fost cosite de o singură zi și vite-tele le mîncău întocmai ca și cînd ar fi fost proaspete.

Substanțele, pe care le conțin earba, părăngul și tri-foiile cînd sînt verzi, tot asemenea le au și cînd se află îngropate, numai ca deosebire, că perd 10 la sută de apă.

Aceasta nu este o descoperire nouă, căci Francezii cu 100 ani înainte conservau tot în asemenea mod, frunzele de viță pentru caprele lor.

Piața din Sibiu, 21 Aprilie. Grâu Hectolitru 74—80 Kilo fl. 5.20 până fl. 6.—, grâu mestecat 68 până 82 chilo fl. 4.—, până fl. 4.80 sîcara 66 până 72 chilo fl. 3.40 până fl. 4.—, orș 58 până 64 chilo fl. 3.80 până fl. 4.60, ovēs 38 până 45 chilo fl. 2.— până fl. 2.60, cucuruzul 68 până 74 chilo fl. 4.20 până fl. 4.80, mēlaiul 74 până 82 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.40 până fl. 1.60, semēnță de cānepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, linteă 78 până 82 chilo fl. 8.— până fl. 9.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, pāsāt de grāu 100 chilo fl. 17.— până fl. 18.—, fāinā Nr. 3 100 chilo fl. 13.—, Nr. 4 fl. 12.—, Nr. 5 fl. 10.—, slānina 100 chilo fl. 54.— până fl. 56.—, unsoraea de porc fl. 52.— până fl. 54.—, sēu brut fl. 32.— până fl. 34.—, sēu de lumini fl. 50.— până fl. 51.—, lumini turnate de sēu fl. 56.— până fl. 58.—, sāpunul fl. 32.— până fl. 34.—, fēn 100 chilo fl. 1.80 până fl. 2.—, cānepa fl. 40.— până fl. 42.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 3.— până fl. 3.25, spiritul p.

100 L. % 29 până 31 cr., carnea de vită chilo 44 cr. carnea de vitel 38 până 45 cr., carnea de porc 44 până 48 cr., carnea de berbec — până — cr., ouș 10 cu 18 până 20 cr.

Tērgul de rīmători în Steinbruch. În 18 Aprilie n. s'a notat: unguresci bētrāni grei 41.— cr. până 43.— cr., unguresci grei, tineri 44.½ cr. până 45.½ cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., ușori 43.— cr. până 44.— cr., marfă țērānească, grea 42.— cr. până 43.— cr., de mijloc 42.— cr. până 43.— cr., ușoară 42.— cr. până 43.— cr., romānesci de Bakony, grei 44.— cr. până 46.— cr., transito de mijloc 43.½ cr. până 44.½ cr., transito ușori 43.— cr. până 43.½ cr., transito sērbesci, grei 42.— cr. până 43.— cr., transito de mijloc 41.½ cr. până 43.— cr., transito ușori 41.½ cr. până 43.— cr., in-grașați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpenți la gară.

Cursul la bursa de mărfuri în Budapesta

dela 21 Aprilie st. n.

Grāu (din Banat): 72—75 Kilo fl. — până —. 76—81 Kilo fl. — până —, (lūngă Tisza) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 9.30 până 9.85, (de Pesta) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 9.20 până 9.75, (de Alba-Regală) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 9.20 până 9.75, (de Bacskă) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. — până —, (din Ungaria de nord) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 9.— până 9.50.

Sēcara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 7.70 până 8.—.

Orș (nutreț): 60—62 Kilo fl. 7.— până 7.30; (de berārie) 62—64 Kilo fl. 7.50 până 7.70.

Ovēs (unguresc) 37—40 Kilo fl. 7.25 până 7.55.

Cucuruz (de Banat): dela fl. 6.35 până 6.40; de alt soi fl. 6.25 până 6.30.

Rapița fl. 11.50 până 12.75; de Banat fl. 11.25 până 12.—.

Mālaiu (unguresc): fl. 5.80 până 6.25.

Timpul de furnisare.

Grāu (primăvară) 75 Kilo fl. 9.20 până 9.25 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 9.33 până 9.35.

Sēcara (primăvară) — Kilo fl. 5.71 până 5.73.

Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 6.34 până 6.36.

Rapița (August—Septembrie) fl. 12.½ până 12.¾.

Spirit (brut) 100 L. fl. 27.— până 27.50.

Bursa de București.

Cota oficială dela 21 Aprilie st. n. 1885.

Renta amort. (5%) Cump. 93.— vînd. 94.—
„ Rur. conv. (6%) „ 88.— „ 89.—
Acț. de asig. Dacia-Rom. „ 290.— „ 295.—
Banca națională a României „ 1150.— „ 1200.—
Impr. oraș. București „ 30.— „ 32.—
Credit mob. rom. „ 190.— „ 195.—
Acț. de asig. Națională „ 220.— „ 225.—
Scrișuri fonciare urbane (5%) „ 82.— „ 82.—
Societ. const. „ 239.— „ 239.—
Schimb 4 luni „ — „ 30.—
Aur „ 12.¼ „ 12.40

Bursa de Budapesta

din 21 Aprilie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6% 94.40
„ „ hārtie „ 4% 90.—
Imprumutul căilor ferate ung. 144.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune) 96.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune) 121.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune) 105.—
Bonuri rurale ung. 102.—
„ „ cu cl. de sortare 101.50
„ „ bānășene-timișene 101.50
„ „ cu cl. de sortare 101.50
„ „ transilvane 101.—
„ „ croato-slavone 102.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin 96.75
Imprumut cu premiu ung. 115.75
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin 118.—
Renta de hārtie austriacă 80.75
„ „ argint austriacă 81.—
„ „ aur austriacă 105.—
Losurile austr. din 1860 138.75
Acțiunile băncii austro-ungare 856.—
„ „ de credit ung. 282.25
„ „ „ „ austr. 282.50
Argintul —
Scrișuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina“ 101.—
Galbeni împărătesci 5.82
Napoleon-d'ori 9.87
Mārci 100 imp. germane 61.30
Londra 10 Livres sterlinge 125.45

Bursa de Viena

din 21 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aur ung. 6% —
„ „ hārtie „ 4% 94.70
„ „ „ 5% 90.30
Imprumutul căilor ferate ung. 145.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune) 97.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune) —
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune) 105.40
Bonuri rurale ung. 101.75
„ „ cu cl. de sortare 101.50
„ „ bānășene-timișene 101.—
„ „ cu cl. de sortare 101.—
„ „ transilvane 100.75
„ „ croato-slavone 101.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin 96.50
Imprumut cu premiu ung. 115.80
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin 118.25
Renta de hārtie austriacă 81.20
„ „ argint austriacă 81.45
„ „ aur austriacă 105.65
Losurile austr. din 1860 139.25
Acțiunile băncii austro-ungare 855.—
„ „ de credit ung. 282.25
„ „ „ „ austr. 283.—
Argintul —
Galbeni împărătesci 5.89
Napoleon-d'ori 9.92½
Mārci 100 imp. germane 61.40
Londra 10 Livres sterlinge 125.60

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u.

Budapesta—Predeal				Predeal—Budapesta				Budapesta—Arad—Teiuș			Teiuș—Arad—Budapesta				Copsa mică—Sibiui				
	Tren de porșcano	Tren omnibus	Tren accelerat		Tren accelerat	Tren de porșcano	Tren omnibus	Tren de porșcano	Tren de porșcano	Tren omnibus		Tren de porșcano	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren de porșcano	Tren omnibus	Tren de porșcano	Tren de porșcano
Viena	8.25	8.35	3.30	București	7.15	—	—	Viena	8.25	8.35	Teiuș	2.39	9.50		Copsa mică	11.10	2.20	6.41	3.20
Budapesta	8.00	6.55	9.45	Predeal	1.09	—	—	Budapesta	8.00	6.55	Alba-Iulia	3.40	10.42		Șeica mare	11.40	2.56	7.11	3.50
Szolnok	11.24	10.55	12.18	Timiș	1.33	—	—	Szolnok	11.14	12.28	Vințul de jos	4.04	11.09		Loamneș	12.23	3.45	7.54	4.33
P. Ladány	2.01	2.04	1.59		2.06	—	—	Arad	3.35	5.30	Șibot	4.35	11.43		Ocna	12.57	4.25	8.25	5.04
Oradea-mare	4.11	5.13	3.20	Brașov	2.16	6.30	5.45		4.00	6.20	Orăștia	5.02	12.13		Sibiui	1.20	4.51	8.48	5.27
	4.21	9.37	3.25	Feldioara	2.44	7.09	6.28		4.16	6.39	Simeria (Piski)	5.44	1.22						
Vărad-Velenceze	4.29	9.45	—	Apatia	3.03	7.41	7.07		4.47	7.19	Deva	6.05	1.48						
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	Agostonfalva	3.18	8.09	7.36		5.02	7.39	Branicica	6.34	2.21						
Mező-Telegd	5.02	10.28	3.56	Homorod	3.51	8.53	8.34		5.25	8.11	Ilia	7.01	2.54						
Rév	5.46	11.41	4.31	Hașfalău	4.51	10.18	10.22		5.57	8.49	Gurasada	7.15	3.09						
Bratca	6.09	12.15	—	Sighișoara	5.11	10.55	11.14		6.18	9.18	Zam	7.49	3.48						
	6.27	12.48	—	Elisabetopole	5.39	11.36	12.07		7.11	10.27	Soborșin	8.32	4.37						
Ciucia	6.52	1.48	5.28		6.00	12.11	12.43		7.48	11.18	Bérvava	9.19	5.30						
Huiedin	7.32	3.21	6.01	Mediaș	6.29	12.35	1.23		8.22	11.57	Conop	9.40	5.58						
Stana	7.51	3.54	—	Copsa mică	—	12.54	1.42		8.40	12.27	Radna-Lipova	10.16	6.38						
Aghiriș	8.12	4.34	—	Micăsasa	7.02	1.29	2.17		9.02	12.57	Pauliș	10.32	6.56						
Ghirbău	8.24	4.52	—	Blaj	—	1.45	2.33		9.32	1.45	Gyorok	10.48	7.15						
Nedeșdu	8.38	5.11	—	Crăciunel	—	1.45	2.33		10.12	2.58	Glogovaț	11.17	7.48						
Cluj	8.57	5.40	7.08	Teiuș	7.38	2.26	3.13		10.47	3.46	Arad	12.32	8.05						
	9.23	6.00	7.18	Aiud	7.55	2.48	3.38		11.14	4.20	Szolnok	12.00	8.45	6.10					
Apahida	9.50	6.29	—	Vințul de sus	—	3.12	4.06		11.46	5.06	Budapesta	4.00	2.10	7.27					
Ghiris	11.15	8.14	8.29	Uioara	—	3.19	4.14		12.21	6.15	Viena	7.44	6.40	—					
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	Cucerdea	8.24	3.36	4.53		12.53	7.00		6.05	—	—					
Uioara	12.12	9.58	—	Ghiris	8.48	4.10	5.45												
Vințul de sus	12.19	10.07	—	Apahida	—	5.39	7.51												
Aiud	12.45	10.42	9.17		10.08	5.59	8.18												
Teiuș	1.15	11.32	9.40	Cluj	10.18	6.28	8.00												
Crăciunel	1.44	12.03	—			6.54	8.34												
Blaj	2.00	12.24	10.12	Nedeșdu	—	7.10	8.59												
Micăsasa	2.34	12.43	—	Ghirbău	—	7.25	9.35												
Copsa mică	2.52	1.22	10.45	Aghiriș	—	7.49	10.16												
Mediaș	3.27	2.24	11.07	Stana	—	8.11	11.04												
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	Huiedin	11.33	8.52	12.17												
Sighișoara	4.50	4.17	12.15	Ciucia	12.06	9.11	12.47												
Hașfalău	5.08	4.51	12.30	Bucia	—	9.29	1.21												
Homorod	6.47	7.07	1.32	Bratca	—	9.52	2.05												
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	Rév	12.51	10.27	3.08												
Apatia	8.09	8.46	2.24	Mező-Telegd	1.21	10.46	3.39												
Feldioara	8.41	9.20	2.44	Fugyi-Vásárhely	—	10.56	3.55												
Brașov	9.20	10.15	3.15	Vărad-Velenceze	—	1.49	11.04	4.06											
	—	—	3.25		1.54	11.14	7.30												
Timiș	—	—	4.03	Oradea-mare	3.14	1.47	11.05												
Predeal	—	—	4.28	P. Ladány	5.10	4.40	2.37												
	—	—	10.25	Szolnok	7.30	7.44	6.31												
București	—	—	—	Budapesta	2.00	6.05	7.54												
				Viena															

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.